

Sinh nhật giản dị của Bác Hồ

QUANG DŨNG

Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ có những công hiến vĩ đại cho đất nước, cho nhân dân mà còn có những đức tính cao đẹp, đặc biệt là đức tính giản dị, khiêm tốn. Điều này thể hiện sâu sắc qua tư tưởng, lời nói, việc làm của Bác. Cách Bác ứng xử trong ngày sinh nhật của mình là một minh chứng đầy thuyết phục về những đức tính cao đẹp đó

Theo kế hoạch, cuối tháng 5/1946, Bác có chuyến thăm nước Pháp dài ngày nhằm đấu tranh để bảo vệ nền hòa bình non trẻ của nước nhà. Dù bận rộn trăm công nghìn việc, Bác chủ động tổ chức sinh nhật, cho mời đồng bào đại biểu các giới, các ngành và đại biểu đồng bào Thủ đô tham dự.

Sáng 18/5/1946, Bác nhận đồng chí thư ký riêng Vũ Đình Huỳnh thông báo cho Chính phủ biết ngày 19/5 là sinh nhật Bác và gọi các cháu thiếu nhi đến

chơi với Bác. Lễ mừng sinh nhật Bác được tổ chức tại Bắc bộ phủ. Không khí ngày hội tung bừng trên các phố phường khi các đoàn tuần hành hô vang khẩu hiệu chúc thọ Bác. Các cháu thiếu nhi mặc quần áo đẹp, gõ trống, ca hát quanh khu vực Bắc bộ phủ. Hôm đó, Bác mời rất đông khách nên phải trải chiếu dưới sàn nhà mới đủ chỗ ngồi. Bác cũng ngồi xuống cùng các cụ cao niên, quây quần giữa mọi người, thân mật như trong một gia đình. Bác còn bảo các chiến sĩ cảnh vệ mời thêm người

nhà đến dự với Bác cho đông vui. Bác tươi cười cảm ơn và chúc tất cả đại biểu mạnh khỏe, hăng hái tham gia việc nước, đoàn kết, đồng tâm nhất trí trong mọi công việc kiến quốc, bảo vệ nền độc lập và Nhà nước cộng hòa dân chủ non trẻ vừa mới ra đời. Bác nói: "Tôi chưa xứng đáng với sự săn sóc của đồng bào. Vì tôi hãy còn là một thanh niên, tuổi 56 chưa đáng được đồng bào chúc thọ. Từ trước đến nay tôi đã là người của đồng bào, thì từ nay về sau tôi vẫn thuộc về đồng bào. Tôi xin hứa

với đồng bào gắng sức làm việc, nhưng tôi hy vọng vào sự cộng tác chặt chẽ của đồng bào. Tôi mong rằng ngày này năm sau các đồng bào sẽ làm cho nước Việt Nam dân chủ cộng hòa cường thịnh hơn. Hôm nay đồng bào cho tôi nhiều hoa bánh. Nhưng xin đồng bào nghĩ đến các đồng bào nghèo khó hơn là hao phí cho tôi”.

Buổi lễ mừng sinh nhật giản dị đó của Bác thực sự là buổi gặp mặt biểu thị sức mạnh đoàn kết toàn dân. Bác chủ động tổ chức sinh nhật mình nhưng mục đích chính là tổ chức sinh nhật cho Mặt trận Việt Minh để cùng cố tinh thần đoàn kết. Ngày 19/5/1941 tại Pác Bó, Cao Bằng, Bác đã cùng Trung ương Đảng quyết định thành lập Mặt trận Việt Nam Độc lập Đồng minh, gọi tắt là Việt Minh. Mặt trận Việt Minh mang sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc góp phần đưa Cách mạng Tháng 8 đến thành công, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Sau buổi tổ sinh nhật đầu tiên đó, Bác đã không tổ chức thêm bất kỳ một lần sinh nhật nào nữa. Bác chủ động đi công tác hoặc rời khỏi Hà Nội vào dịp sinh nhật mình để tránh các hoạt động chúc mừng.

Sau ngày toàn quốc kháng chiến 19/12/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Trung ương Đảng, Chính phủ trở lại căn cứ địa Việt Bắc tiếp tục lãnh đạo nhân dân kháng chiến chống thực dân Pháp. Những dịp kỷ niệm sinh nhật Bác Hồ ở chiến khu Việt Bắc vô cùng đơn giản nhưng đầm ấm và đầy ý nghĩa, với những lời chúc mừng của đồng bào, đồng chí và những bó hoa rừng của những người phục vụ.

Ngày 19/5/1947, sinh nhật của Bác diễn ra tại một địa điểm bí mật trên chiến khu Sơn Dương (Tuyên Quang) chỉ có một bó hoa rừng của những người thân cận đang bảo vệ Bác tặng. Bác đã dành bó hoa ấy để

đi viếng đồng chí Lộc - người cấp dưỡng, cũng là người đồng chí, người bạn thân thiết đã cùng Bác hoạt động ở Thái Lan, Trung Quốc, sau đó theo Bác trở về nước tham gia hoạt động cách mạng, vừa qua đời vì sốt rét ác tính. Lễ mừng sinh nhật năm ấy, Bác đã dành để nói chuyện về một tấm gương trung thành với Đảng, suốt đời làm việc cho Đảng, không tính toán cá nhân, đòi hỏi địa vị.

Ngày 19/5/1954, Lễ mừng sinh nhật Bác hòa chung với không khí đón mừng chiến thắng Điện Biên Phủ, Bác đã gặp gỡ những đại biểu chiến sỹ từ chiến trường về chiến khu. Sau ngày hòa bình lập lại, Bác thường tránh những cuộc tiếp mừng sinh nhật. Bác dặn đồng chí thư ký Vũ Kỳ bố trí cho Bác đi công tác, đi xa Hà Nội, càng xa càng tốt, bởi Bác không muốn có những buổi chúc tụng theo nghi lễ, tốn kém lãng phí. Trong dịp sinh nhật các năm 1958, 1959, Bác đi thăm chùa Hương và chùa Tây Phương. Từ năm 1960 đến năm 1967, vào trung tuần tháng 5, Bác thường đi Trung Quốc để làm công tác ngoại giao tranh thủ nước bạn ủng hộ cuộc kháng chiến đang diễn ra ác liệt ở trong nước. Dịp sinh nhật năm 1963, Bác từ chối không nhận Huân chương Sao vàng: “Chờ ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, tổ quốc hòa bình thống nhất, Bắc - Nam sum họp một nhà, Quốc hội sẽ cho phép đồng bào miền Nam trao tôi huân chương cao quý ấy. Như vậy thì toàn dân ta sẽ sung sướng, vui mừng”. Cách ứng xử này của Bác một lần nữa cho thấy nhân cách ấy cao thượng, khiêm tốn, giản dị của Bác Hồ.

Ngày 19/5/1969, Bác tròn 79 tuổi. Đồng chí Lê Duẩn thay mặt Trung ương xin phép tổ chức sinh nhật cho Bác và cũng xin phép để sang năm, tức là năm 1970 sẽ chúc thọ Bác tròn tuổi 80. Bác không đồng ý: “Bác

cảm ơn các chú nhưng Bác đề nghị đừng tổ chức sinh nhật Bác nữa. Bác chẳng biết còn được bao lâu nữa đâu. Đồng bào ta, nhất là đồng bào miền Nam, đang chiến đấu gian lao, hy sinh như thế, Bác không có lòng dạ nào hưởng niềm vui riêng”.

Đồng chí Lê Duẩn xin Bác nghĩ lại, vì ngoài Trung ương, Quốc hội, Chính phủ, Mặt trận còn có các vị đại sứ các nước đang mong chờ được chúc thọ Bác. Nể lòng mọi người, nhất là nghĩ tới miền Nam, Bác đề nghị làm thật nhanh, đừng kéo dài, đừng tốn kém, chỉ cho Bác mấy bông hoa là được rồi...

Ngày 18/5/1969, các cán bộ trong Phủ Chủ tịch tổ chức mừng thọ Bác. Mọi người phấn khởi thưa với Bác về những chiến công mà quân và dân miền Nam đã giành được kính dâng lên Bác nhân dịp sinh nhật. Chiều cùng ngày, các đồng chí trong Bộ Chính trị và một số đồng chí ủy viên Trung ương đến chúc thọ Bác. Buổi lễ mừng sinh nhật lần thứ 79 của Bác rất đơn giản và đầm ấm. Mọi người đều đứng xung quanh Bác. Đồng chí Tố Hữu tặng hoa, đồng chí Lê Duẩn đọc lời chúc thọ mừng sinh nhật. Bác chuyện trò thân mật như người nhà, làm ai cũng xúc động vô cùng: “Các chú uống nước, ăn bánh kẹo và chúc thọ Bác đi. Nhớ lấy phần về cho các thím và các cháu. Bác mong các chú thông cảm cho Bác, mang tiếng là Chủ tịch Đảng, Chủ tịch nước nhưng Bác nghèo lắm, chẳng có gì hơn để thiết đãi các chú đâu”. Quả thực, Bác nghèo vật chất, Bác dâng hiến trọn vẹn tâm huyết, sức lực cho dân, cho nước, không có gì cho riêng mình. Sinh nhật Bác Hồ năm 1969 diễn ra bình thường như những ngày làm việc của Bác và tất cả mọi người đều không ai nghĩ rằng đó là dịp kỷ niệm sinh nhật Bác Hồ lần cuối cùng.

(Sưu tầm và biên soạn)